

Helmi Hujasen lyhyt historiikki Kajaanin yhdistyksen 40-vuotisjuhlassa

Kajaanin Seudun Reumayhdistys ry

40 vuotta/ juhla Kaukametsässä 13.10.1991 klo. 14.00

Avaus/lyhyt historiikki

Tervetuloa taloon, hyvät kutsuvieraat, asiantuntijat, reumaväki, omaiset ja ystävät, arvoisa yleisö. Toivon että voimme viettää rattoisasti yhdessä tunnin pari tässä viihtyisässä talossa vuosijuhlamme merkeissä.

Ajan säästämiseksi luovuin virallisen historiikin laatimisesta ja päätin radikaalisti esittää pienen katsauksen ensin Reumaliiton historiaan, koska se kiinnostanee myös jäseniämme. Kajaanin Seudun Reumayhdistys on kiinteä osa liittoa, joten hiukan molempien toimintahistoriaa ikään kuin jäsenyksellä MITÄ; MISSÄ; MILLOIN:

Aluksi tapahtui niin, että Helsingissä Säätytalolla käytiin silloisen Invalidihuoltoliiton aloitteesta neuvotteluja nivelreumaattisten oman järjestön aikaansaamiseksi. Aloite iti ja kasvoi niin, että 1.9.1946 kokoontui Helsingin Työväentalolla 65 asiasta innostunutta henkilöä perustaen ensimmäisen Reumayhdistyksen.

Lisää yhdistyksiä syntyi etelä-suomeen ja niinpä syyskuussa 1947 yhdistykset perustivat maata kattavan Reumaliiton. Liitto ja sen alaiset yhdistykset toimivat edelleen tarmokkaasti periaatteenaan tuki- ja liikuntaelinsairauksien vastustaminen, ja niitä sairastavien elämäntilanteen tukeminen toiminta-alueillaan.

Tehtävänä on myös valvoa reumasairaiden yhteiskunnallisia, taloudellisia ja ammatillisia etuja ja oikeuksia.

Liiton puheenjohtajana aloitti eversti evp. Eino Kuusela toimien siinä v.-51 saakka. Toiminnanjohtajina mainitaan ev.luutn.evp. Reino Kalervo, kapt. Jutila, myöhemmin toim.johtajana toimi lähes 20 v. lääkäri/lääkintöneuvos Juhani Kirpilä.

Liitolla on ollut onni saada vetäjiksi kyvykkäitä, arvovaltaisia ja innostuneita ihmisiä. Kenraalitar Aune Sihvo on ollut puh.joh. tehtävässä lähes parikymmentä vuotta 50-60-luvuilla. Sen jälkeen prof. Veikko Laine yli 15 vuotta.

Hänen seuraajanaan toimii edelleen Heinolan Reumasairaalan ylilääkäri/prof. Heikki Isomäki, joka tänään on juhlapuhujana reumaviikon valtakunnallisessa avajaisjuhlassa Valkeakoskella, eikä sen vuoksi voinut tulla tänne. Onnitteluadressin olemme saaneet. Kiitämme ja juhlimme omin voimin.

Liiton saadessa käyntiin reumasairauksien tutkimukseen, hoitoon ja jälkihoitoon suuntautuvan toimintansa tarvittiin kullakin paikkakunnalla reumapotilaiden

yhdyssiteeksi omat järjestöt.

Niinpä Kajaanin Seudun Reumayhdistys perustettiin 17.6.1951 Kajaanissa.

Asiakirjojen mukaan yhdistyksen ensimmäinen puheenjohtaja on ollut majuri Harry Andersson, sihteeri rouva Bertta Rautiainen sekä hallituksen jäsenenä talousneuvos Vilho Räihä, lääkäri Ilmari Kaila, mv. Erkki Kähkönen, rouva Annikki Gerdt ja herra Anton Oramäki Kajaanista.

Jostakin syystä alkuvuosien 50-luvulla toiminta ei ole oikein ottanut tulta, koska v.56-57 liitto useaan otteeseen huolestuneena tiedustelee syytä nukkumiseen" yrittäen viritellä säännöllistä toimintaa.

Säilyneitten asiakirjojen mukaan V.-53 on puheenjohtajaksi valittu majuri A.O.Väänänen, jonka toimiaika yhdistyksessä on sittemmin ollut varsin pitkä.

Varsinainen "herätyskokous" on pidetty 6.11.59, maj. Väänänen jatkaen puheenjohtajana, sihteeri/toimistonhoitaja/rahastonhoitajaksi kapteeni evp. Niilo Kärnä.

8.1.61 pidetyn vuosikokouksen pöytäkirjan mukaan toimiva jäsenistö näyttää olleen melko pieni. Vuosikokouksessa on ollut läsnä pj. lisäksi 7 jäsentä.

1960-luvulla liitto rakensi maahamme reumatoimistoverkostoa huolehtimaan reumasairaitten jälkihoidosta ja kuntoutuksesta Kajaanissa ko. reumatoimisto sijaitsi Sairasavun tiloissa. Reumalääkäri Siimes otti kerran viikossa 2-3 tuntia vastaan reumapotilaita sivutyönään. Reumaliitto huolehti lääkärin ja sairaanhoitajan lisäpalkkauksesta. Liitto sijoitti 50-60-luvuilla reumatoimistojen perustamiseen 50 mmk. Toiminnassa olivat myös Heinolan Reumasairaala ja Kangasalan laitos.

Merkillepantavaa on reumatyön alulle saattamisessa - jostakin syystä - upseerien osuus niin liitossa kuin paikallisyhdistyksissäkin. Moni täällä olija varmaan muistaa maj.Väänäsen. Muistan minäkin. Kapteeni evp. Kärnä on toiminut useita vuosia ilmeisen ansiokkaasti yhdistyksen monitoimimiehenä.

1970-80 luvulla on puheenjohtajuus siirtynyt naisten käsiin. Helvi Hartikainen, Aune Ruuskanen ja Anja Heikkinen ovat hoitaneet kukin useita vuosia tehtävässä. Samanaikaisesti on toiminta laajentunut ja monipuolistunut, jäsenmäärä kasvanut vaihdellen tällä vuosikymmenellä vuosittain 800-900 välillä . Suurimmillaan tuhannessa, jäsenmäärä oli 3-4 vuotta sitten ennekuin Vuolijoki rekisteröitiin itsenäiseksi yhdistykseksi.

Reumajärjestöjen toiminta on aikaisemmasta, tutkimukseen ja hoitoon kohdistuvasta muotoutunut enemmän kuntoutukseen ja vapaa-ajan virkistys

toimintaan suuntautuvaksi. Niinpä Kajaanin kaupungin, Reumaliiton, Raha-automaattiyhdistyksen avustusten, keräysten ja myyjäisten sekä osittain omin varoin pidetään vuosittain reumavammaisten kesävirkestysleirejä, järjestetään koulutustilaisuuksia, retkeilyjä ja juhlia kuntouttavan liikunnan merkeissä.

KÄVELE/Tanssi/Leiki/Ui lämminvesialtaassa. Liikuttele itseäsi miten haluat. Näin kehottavat reumatologit käynnistäessään valtakunnallisen kampanjan TULES LIIKKUMAAN.

Liikunta edistää jokaisen kansalaisen kuntoa, olipa hän sairas tai terve. Se antaa iloa ja virkistää mieltä. TULES LIIKKUMAAN viestii: Jokaiselle tuki- ja liikuntaelinsairaalle yksilöllinen, riittävästi kuntoa kohottava ja toimintakykyä säilyttävä liikuntaohjelma. uusimmassa Reuma-lehdessä/ Asiaa selostetaan elävästi, jonka jokainen Reuman jäsen saa maksamalla jäsenmaksun 30-mk. Lehti on muuten sattumalta kainuulainen erikoisnumero Otanmäen vaunutehdasyhdyskunnasta.

Samassa lehdessä tunnettu prof. Kari Suomalainen kertoo säilyneensä lonkkavialta kävelemällä koko ikänsä. Ei autoa, ei korttia.. "Jos et käytä niveliä, ne kuivuvat. Nivelet tarvitsevat rasvausta niin kuin auton laakerit," neuvoo prof. Kari. Hän on julkaissut koko-naisen kirjan aiheesta "Miksi kannattaa pysytellä hengissä." Itse hän mainostaa olevansa Suomen tunnetuin luulosairas. Ja Sitten asiaan: Kajaanin Seudun Reumayhdistyksen puolesta minulla on ilo kiittää paljosta. Kiittää hyvästä yhteistyöstä, onnitteluista, materiaalisesta ja henkisestä muistamisesta ja avustamisesta. Kiitokset Reumaliitolle, reumayhdistyksille, vammaisjärjestöille, Kajaanin kaupungille lämpimistä vesijumppa tuokioista, Kainuun Keskussairaalan kuntoutusyksikölle ja aktiiviselle jäsenistölle osallistumisesta, toiminnan ylläpidosta, omatoimisesta varainhankinnasta yms.

Viihtykäämme hetki yhdessä. Tervetuloa ja kiitos tänne tultuanne.

Painettuun ja jaettuun ohjelmaan tulee olosuhteiden pakosta pieni ohjelman muutos. Ansiomerkkien jako on äskettäin sattuneen kuolemantapauksen vuoksi siirretty myöhemmin tapahtuvaksi. Kultamerkin ansainnut on poistunut keskuudestamme. Reumaväki ottaa osaa menetykseen.

Helmi Hujanen